

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण भाग पाच

वर्ष २ अंक ११]

सोमवार, एप्रिल ११, २०१६/चैत्र २२, शके १९३८

[पृष्ठे १८, किंमत : रुपये २६.००

असाधारण क्रमांक १९

प्राधिकृत प्रकाशन

महाराष्ट्र विधानसभेत व महाराष्ट्र विधानपरिषदेत सादर केलेली विधेयके.

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय

महाराष्ट्र विधानसभेत दिनांक ७ एप्रिल २०१६ रोजी पुरःस्थापित करण्यात आलेले खालील विधेयक, महाराष्ट्र विधानसभा नियम ११६ अन्वये प्रसिद्ध करण्यात येत आहे :—

L. A. BILL No. XVIII OF 2016.

A BILL

FURTHER TO AMEND CERTAIN TAX LAWS IN OPERATION
IN THE STATE OF MAHARASHTRA.

सन २०१६ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक १८.

महाराष्ट्र राज्यात अंमलात असलेल्या विवक्षित करविषयक कायद्यांमध्ये
आणखी सुधारणा करण्यासाठी विधेयक.

ज्याअर्थी, यात यापुढे दिलेल्या प्रयोजनांकरिता, महाराष्ट्र राज्यात अंमलात असलेल्या विवक्षित करविषयक कायद्यांमध्ये आणखी सुधारणा करणे इष्ट आहे ; **त्याअर्थी**, भारतीय गणराज्याच्या सदुसष्टाव्या वर्षी, याद्वारे, पुढील अधिनियम करण्यात येत आहे :—

प्रकरण एक

प्रारंभिक.

संक्षिप्त नाव व प्रारंभ. १. (१) या अधिनियमास, महाराष्ट्र करविषयक कायदे (कर बसविणे, सुधारणा व विधिग्राह्यीकरण) अधिनियम, २०१६, असे म्हणावे.

(२) या अधिनियमात, अन्यथा तरतूद करण्यात आली असेल त्या व्यतिरिक्त,—

(क) १ एप्रिल २०१६ पासून कलमे ५, ६ व ८ अंमलात येतील ;

(ख) १ मे २०१६ पासून कलमे ९, १३, १६ व १७ अंमलात येतील ;

(ग) कलमे २, ३, कलम १० चे पोट-कलम (१) आणि कलम १५ चे पोट-कलम (२) हे, **राज्य शासन राजपत्रातील** अधिसूचनेद्वारे, नियत करील अशा दिनांकास अंमलात येतील आणि वेगवेगळ्या तरतुदींसाठी वेगवेगळे दिनांक नियत करता येतील ;

(घ) हा अधिनियम, **राजपत्रात** प्रसिद्ध झाल्याच्या दिनांकास उर्वरित कलमे अंमलात येतील.

प्रकरण दोन

महाराष्ट्र मोटार वाहन कर अधिनियम याची सुधारणा.

सन १९५८ चा अधिनियम क्रमांक ६५ याच्या कलम ३ च्या सुधारणा. २. महाराष्ट्र मोटार वाहन कर अधिनियमाच्या कलम ३ मध्ये (यात यापुढे, या प्रकरणात ज्याचा निर्देश १९५८ चा अधिनियम क्रमांक ६५ याच्या कलम ३ च्या सुधारणा. “मोटार वाहन कर अधिनियम” असा करण्यात आला आहे) पोट-कलम (१क) च्या खंड (क) मध्ये, “खंड (क) मध्ये काहीही अंतर्भूत असले तरी” या मजकुराने सुरू होणाऱ्या आणि “तिप्पट दराने बसविण्यात व वसूल करण्यात येईल.” या मजकुराने संपणाऱ्या मजकुराऐवजी, पुढील मजकूर दाखल करण्यात येईल :—

“खंड (अ) मध्ये काहीही अंतर्भूत असले तरी, दुसऱ्या अनुसूचीच्या भाग एक किंवा भाग दोन मध्ये विनिर्दिष्ट केलेला एकाच वेळी द्यावयाचा कर बसविण्यात व वसूल करण्यात येईल,—

(एक) खाजगी व्यक्ती, स्थानिक प्राधिकरण, सार्वजनिक विश्वस्तव्यवस्था, विद्यापीठ किंवा शैक्षणिक परिसंस्था नसेल अशा एखाद्या व्यक्तीने ती राज्यामध्ये वापरात असलेल्या किंवा तिने वापरासाठी ठेवलेल्या मोटार सायकलीवर किंवा तिचाकीवर, दुप्पट दराने ;

(दोन) आयात केलेल्या मोटार सायकलीवर किंवा तिचाकीवर, दुप्पट दराने.”

सन १९५८ चा अधिनियम क्रमांक ६५ याच्या दुसऱ्या अनुसूचीची सुधारणा. ३. मोटार वाहन कर अधिनियमाला जोडलेल्या दुसऱ्या अनुसूचीच्या भाग एक मध्ये, नोंद १ ऐवजी, पुढील नोंद दाखल करण्यात येईल :—
“१ अनुयान (ट्रेलर) किंवा जोडगाडी (साईडकार) ओढून नेण्यासाठी वापरण्यात येत असलेल्या मोटार सायकली व तिचाकी,—

(अ) ज्यांच्या इंजिनाची क्षमता ९९ सीसी पर्यंत असेल तर ;

रुपये १,५०० या किमान मर्यादेस अधीन, वाहनाच्या किंमतीच्या ८ टक्के ;

(ब) ज्यांच्या इंजिनाची क्षमता ९९ सीसी पेक्षा जास्त व २९९ सीसी पर्यंत असेल तर ;

रुपये १,५०० या किमान मर्यादेस अधीन, वाहनाच्या किंमतीच्या ९ टक्के ;

(क) ज्यांच्या इंजिनाची क्षमता २९९ सीसी पेक्षा अधिक असेल तर.

रुपये १,५०० या किमान मर्यादेस अधीन, वाहनाच्या किंमतीच्या १० टक्के .”

प्रकरण तीन

महाराष्ट्र ऊस खरेदी कर अधिनियम, १९६२ याची सुधारणा.

सन १९६२ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक १ याच्या कलम १२ब ची सुधारणा. ४. महाराष्ट्र ऊस खरेदी कर अधिनियम, १९६२ याच्या कलम १२ब ला, त्याचा पोट-कलम (१) असा नव्याने क्रमांक देण्यात येईल आणि असा नव्याने क्रमांक दिलेल्या पोट-कलम (१) नंतर, पुढील पोट-कलम जादा दाखल करण्यात येईल :—

“ (२) भारत सरकारने निर्धारित केलेल्या धोरणानुसार, २०१५-२०१६ या वर्षामध्ये जर अशा साखर कारखान्याने कारखाना-निहाय दर्शक निर्यात कोट्याच्या मर्यादेपर्यंत साखर निर्यात केली असेल तर, २०१५-२०१६ या वर्षामध्ये साखर कारखान्याला ऊस खरेदीवर देय असलेल्या कराची माफी देता येईल .”

प्रकरण चार

**महाराष्ट्र राज्य व्यवसाय, व्यापार, आजीविका व नोकऱ्या यांवरील
कर अधिनियम, १९७५ याची सुधारणा.**

- १९७५ चा ५. (१) महाराष्ट्र राज्य व्यवसाय, व्यापार, आजीविका व नोकऱ्या यांवरील कर अधिनियम, १९७५ सन १९७५ चा
महा. १६. (यात यापुढे, या प्रकरणात, ज्याचा निर्देश, “व्यवसाय कर अधिनियम” असा करण्यात आला आहे) याच्या महाराष्ट्र अधिनियम
कलम ३ मध्ये, पोट-कलम (२) नंतर, पुढील पोट-कलम जादा दाखल करण्यात येईल :- क्रमांक १६ याच्या
कलम ३ ची सुधारणा.
- “ (३) पोट-कलम (२) च्या तिसऱ्या परंतुकांमध्ये काहीही अंतर्भूत असले तरी, नावनोंदणीसाठीचा सुधारणा.
अर्ज हा १ एप्रिल २०१६ आणि ३० सप्टेंबर २०१६ या दरम्यानच्या कालावधीत दाखल केला असेल किंवा
तो, १ एप्रिल २०१६ रोजी प्रलंबित असेल त्याबाबतीत, ज्या कालावधीकरता त्याची अशी नावनोंदणी राहून
गेली असेल त्या कोणत्याही कालावधीमध्ये या कलमान्वये कर भरण्याचे दायित्व हे १ एप्रिल २०१३ पूर्वीच्या
कोणत्याही कालावधीबद्दलचे असणार नाही. ”.
६. व्यवसाय कर अधिनियमाच्या कलम २७अ मध्ये, खंड (ग) नंतर, पुढील खंड जादा दाखल करण्यात सन १९७५ चा
येईल :- महाराष्ट्र अधिनियम
क्रमांक १६ याच्या
कलम २७अ ची सुधारणा.
- १९४९ चा ६६. “ (ह) राज्यात नोकरी करणारे आणि केंद्रीय राखीव पोलीस दल अधिनियम, १९४९ लागू असलेले, सन १९७५ चा
१९६८ चा ४७. केंद्रीय राखीव पोलीस दलाचे सशस्त्र सदस्य आणि सीमा सुरक्षा दल अधिनियम, १९६८ लागू असलेले, सीमा सुधारणा.
सुरक्षा दलाचे सशस्त्र सदस्य. ”.

प्रकरण पाच

महाराष्ट्र स्थानिक क्षेत्रात मालाच्या प्रवेशावरील कर अधिनियम, २००२ याची सुधारणा.

- २००३ चा ७. महाराष्ट्र स्थानिक क्षेत्रात मालाच्या प्रवेशावरील कर अधिनियम, २००२ याच्या कलम ६ नंतर, पुढील सन २००३ चा
महा. ४. कलम समाविष्ट करण्यात येईल :- महाराष्ट्र अधिनियम
क्रमांक ४ मध्ये
कलम ६क
समाविष्ट करणे.
- २००५ चा ६क. या अधिनियमाच्या आणि याबाबतीत त्याखाली केलेल्या नियमांच्या तरतुदींना अधीन राहून, महाराष्ट्र मूल्यवर्धित
महा. ९. या अधिनियमाच्या प्रयोजनार्थ, महाराष्ट्र मूल्यवर्धित कर अधिनियम, २००२ याच्या आणि त्याखाली केलेल्या कर अधिनियम,
नियमांच्या तरतुदींचा जेथवर विवरणे इलेक्ट्रॉनिक पद्धतीने भरणे, कराचा किंवा या अधिनियमाअन्वये देय असलेल्या २००२ आणि
कोणत्याही रकमेचा इलेक्ट्रॉनिक भरणा किंवा इलेक्ट्रॉनिक अर्ज, अपील किंवा इतर कोणतेही इलेक्ट्रॉनिक दस्तऐवज त्याखाली केलेल्या
यांच्याशी संबंध असेल तेथवर, त्या तरतुदी, योग्य त्या फेरफारांसह लागू असतील.”. नियमांच्या विवक्षित
तरतुदी लागू असणे.

प्रकरण सहा

महाराष्ट्र मूल्यवर्धित कर अधिनियम, २००२ याची सुधारणा.

- २००५ चा ८. महाराष्ट्र मूल्यवर्धित कर अधिनियम, २००२ (यात यापुढे, या प्रकरणात, ज्याचा निर्देश “मूल्यवर्धित सन २००५ चा
महा. ९. कर अधिनियम” असा करण्यात आला आहे) याच्या कलम ८ मध्ये, पोट-कलम (३ग) नंतर, पुढील महाराष्ट्र अधिनियम
क्रमांक ९ याच्या
कलम ८ ची सुधारणा.
- “ (३घ) राज्य शासनास, राजपत्रात प्रसिद्ध केलेल्या सर्वसाधारण किंवा विशेष आदेशाद्वारे आणि उक्त सुधारणा.
आदेशांमध्ये विनिर्दिष्ट करण्यात येतील अशा शर्ती, अपवाद व निर्बंध यांना अधीन राहून आदेशात विनिर्दिष्ट
केलेल्या दिनांकापासून, सूत पांजणी व विणणी यात अंतर्भूत असलेल्या मालाच्या स्वरूपातील मालमत्तेच्या
हस्तांतरणा वरील कर प्रदानातून पूर्णपणे किंवा अंशतः सूट देता येईल. ”.
९. मूल्यवर्धित कर अधिनियमाच्या कलम १० मधील, पोट-कलम (१) मध्ये, “पोट-कलम (२) अन्वये सन २००५ चा
महा. ९. नेमलेले सर्व अधिकारी व सर्व व्यक्ती” या मजकुरानंतर, “आणि कलम ५५ अन्वये घटित केलेले आगाऊ महाराष्ट्र अधिनियम
क्रमांक ९ याच्या
कलम १० ची सुधारणा.
अधिनिर्णय प्राधिकरण” हा मजकूर समाविष्ट करण्यात येईल.

सन २००५ चा
महाराष्ट्र अधिनियम
क्रमांक ९ याच्या
कलम १६ ची
सुधारणा.

१०. मूल्यवर्धित कर अधिनियमाच्या कलम १६ मध्ये,—

(१) पोट-कलम (३) मधील, विद्यमान परंतुकाऐवजी, पुढील परंतुके दाखल करण्यात येतील :—

“परंतु,

(एक) अर्ज अपूर्ण आहे, किंवा

(दोन) नोंदणी प्रमाणपत्र देण्यासाठी विहित केलेले दस्तऐवज विभागाच्या संकेतस्थळावर म्हणजे डब्ल्यूडब्ल्यूडब्ल्यू.एमएचएव्हीएटी.जीओव्ही.इन (WWW.Mahavat.gov.in) यावर अपलोड केलेले नाहीत, किंवा

(तीन) असे दस्तऐवज, अर्जात अंतर्भूत असलेल्या माहितीशी सुसंगत नाहीत किंवा सुवाच्य नाहीत, किंवा

(चार) विहित केलेल्या शर्ती पूर्ण केलेल्या नाहीत,

असे दिसून आल्यास, विहित प्राधिकरणास, अर्जदाराला आपले म्हणणे मांडण्याची संधी न देता अर्ज नाकारल्याचा आदेश पारीत करता येईल आणि त्यानुसार विहित रीतीने अर्जदारास कळविता येईल :

परंतु असे की, अर्जदार, असा अर्ज नाकारल्याचा आदेश मिळाल्याच्या दिनांकापासून तीस दिवसांच्या आत अशा अर्ज नाकारल्याच्या आदेशात कळविलेल्या सर्व विसंगती दूर करील आणि जर असे अनुपालन विहित प्राधिकरणाने मान्य केले तर पहिल्या परंतुकाअन्वये पूर्वी नाकारलेला अर्ज पूर्ववत करण्यात येईल. तथापि, अर्जदार या परंतुकाअन्वये फक्त एकदाच विसंगती दूर करण्यास पात्र असेल.”;

(२) पोट-कलम (६) मधील दुसऱ्या परंतुकाऐवजी, पुढील परंतुक दाखल करण्यात येईल :—

“परंतु आणखी असे की, कोणत्याही व्यक्तीने,—

(क) स्वेच्छेने नोंदणी करवून घेतल्यानंतर सहा महिन्यांच्या आत धंदा सुरू केला नाही, किंवा

(ख) लबाडीने किंवा वस्तुस्थितीचा विपर्यास करून नोंदणी घेतली आहे,

याबद्दल आयुक्ताची खात्री झाली तर, त्या व्यक्तीस आपले म्हणणे मांडण्याची वाजवी संधी दिल्या नंतर, आयुक्तास नियमानुसार ठरविलेला अशा दिनांकापासून त्याचे नोंदणी प्रमाणपत्र रद्द करता येईल.”.

सन २००५ चा
महाराष्ट्र अधिनियम
क्रमांक ९ याच्या
कलम २० ची
सुधारणा.

११. मूल्यवर्धित कर अधिनियमाच्या कलम २० मध्ये, पोट-कलम (४) मधील,—

(१) खंड (क) मध्ये, “ ज्या वर्षात उक्त विवरण सादर केले असेल त्या वर्षाच्या समाप्ती पासून दहा महिन्यांचा कालावधी संपण्यापूर्वी ” या मजकुराऐवजी, “ ज्या वर्षासाठी उक्त विवरण दाखल केले असेल त्या वर्षाच्या, कलम ६१, अन्वये लेखापरीक्षा अहवाल सादर करण्याचा विहित कालावधी संपण्यापूर्वी,” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल ;

(२) परंतुकातील “ उपरोक्त प्रत्येकी खंड (क) किंवा, यथास्थिति, ” हा मजकूर वगळण्यात येईल.

सन २००५ चा
महाराष्ट्र अधिनियम
क्रमांक ९ याच्या
कलम २३ ची
सुधारणा.

१२. मूल्यवर्धित कर अधिनियम याच्या कलम २३ मध्ये,—

(१) पोट-कलम (२) नंतर, पुढील पोट-कलम समाविष्ट करण्यात येईल :—

“(२क) नोंदणीकृत व्यापाऱ्याने १ एप्रिल २०१२ रोजी किंवा त्यानंतर सुरू होणाऱ्या कालावधीसाठी कोणत्याही वर्षाची सर्व विवरणे कलम २० च्या पोट-कलम (४) च्या खंड (क) अन्वये सुधारित विवरण दाखल करावयाच्या विहित कालावधीत दाखल केली असतील आणि या विवरणांनुसार करदेखील उक्त कालावधीत प्रदान केला असेल आणि अशा व्यापाऱ्याने दाखल केलेली विवरणे बिनचूक व परिपूर्ण आहेत याबद्दल आयुक्ताची खात्री पटली असेल तर तो अशा विवरणांच्या आधारे अशा व्यापाऱ्याच्या देय कराच्या रकमेचे निर्धारण करील :

परंतु, अशा विवरणांशी संबंधित कालावधीचा अंतर्भाव असलेल्या वर्षाच्या समाप्तीपासून चार वर्षांच्या आत असा कोणताही निर्धारण आदेश पारित करण्यात आलेला नसेल तर अशी विवरणे स्वीकृत केली असल्याचे मानण्यात येईल.” ;

(२) पोट-कलम (५) नंतर, पुढील पोट-कलमे दाखल करण्यात येतील :—

“ (५क) पोट-कलम (२), (३), (४) किंवा, यथास्थिति पोट-कलम (५) अन्वये कार्यवाही सुरू केल्यानंतर, आयुक्तास, व्यापाऱ्याने सादर केलेले किंवा यथास्थिति, विभागाकडे उपलब्ध असलेले सर्व दस्तऐवज किंवा पुरावे विचारात घेतल्यानंतर, संबंधित पोट-कलमान्वये निर्धारण आदेश पारित करण्यापूर्वी, व्यापाऱ्याला विहित नमुन्यातील सूचनेद्वारे, कर दयित्वाबाबतच्या निरीक्षणाची माहिती पाठविता येईल. अशी माहिती व्यापाऱ्याला ज्या पोट-कलमान्वये निर्धारण आदेश काढता येऊ शकेल त्या संबंधित पोट-कलमांतर्गत निर्धारणासाठीच्या मुदतीचा कालावधी समाप्त होण्याच्या दिनांकाच्या सहा महिन्यांच्या आत विहित रीतीने कळविण्यात येईल. जर व्यापारी सूचनेतील सर्व अभिप्रायांशी सहमत असेल आणि त्याने विवरण किंवा यथास्थिति, कलम २० च्या पोट-कलम (४) च्या खंड (ग) अनुसार सुधारित विवरण दाखल केले असेल आणि तसेच अशा विवरणानुसार कराचे तसेच लागू असलेल्या व्याजाचे पूर्ण प्रदान केले असेल तर, या पोट-कलमान्वये विहित केलेल्या रीतीने मान्यता आदेश काढण्यात येईल आणि निर्धारणाची कार्यवाही समाप्त झाली असल्याचे मानण्यात येईल.

(५ख) पोट-कलम (५क) च्या तरतुदी या दिनांक १ एप्रिल २०१६ रोजी प्रलंबित असलेल्या, पोट-कलम (२), (३), (४) किंवा, यथास्थिति (५) खालील निर्धारण-कार्यवाहीस देखील लागू असतील.”.

१३. मूल्यवर्धित कर अधिनियमाच्या कलम २६ मध्ये, पोट-कलम (१) मधील खंड (ग) मध्ये, “अपर आयुक्ताने” या मजकुराऐवजी “अपर आयुक्त, आगाऊ अधिनिर्णय प्राधिकरण, याने” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल.
१४. मूल्यवर्धित कर अधिनियमाच्या कलम २८ नंतर, पुढील कलम समाविष्ट करण्यात येईल व ते दिनांक १ एप्रिल २०११ पासून समाविष्ट करण्यात आले असल्याचे मानण्यात येईल :—
- “ २८क. या अधिनियमाखालील कोणत्याही कार्यवाहीच्या दरम्यान, जर आयुक्ताचे मत असेल की, कोणत्याही व्यापाऱ्याने केलेल्या कोणत्याही व्यवहाराची विक्री किंमत ही व्यापाऱ्यांच्या विहित केलेल्या वर्गासाठी, एखाद्या वस्तुकरिता विहित करण्यात आलेल्या रास्त बाजार मूल्यापेक्षा कमी असेल की, ज्यामुळे अशा विक्रीवर किंवा खरेदीवर अन्यथा देय झाला असता अशा करापेक्षा कमी कर भरण्यास तो पात्र होत असेल तर आयुक्त उक्त कार्यवाहीखाली आदेश पारित करताना अशा व्यवहाराच्या रास्त बाजार मूल्यानुसार करदायित्वाची निश्चिती करील.”.

सन २००५ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ९ याच्या कलम २६ ची सुधारणा.
सन २००५ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ९ यात कलम २८क समाविष्ट करणे.

रास्त बाजार मूल्यानुसार कर दायित्व निश्चित करणे.

१५. मूल्यवर्धित कर अधिनियमाच्या कलम ३१ मध्ये,—

(१) पोट-कलम (४) ऐवजी, पुढील पोट-कलम दाखल करण्यात येईल :—

“(४) या कलमाच्या तरतुदीनुसार दिनांक १ एप्रिल २०१६ रोजी किंवा त्यानंतर वजा केलेली आणि राज्य शासनाला प्रदान केलेली कोणतीही रक्कम किंवा कोणतीही एकूण रक्कम ही,—

(एक) नियोक्त्याला उक्त पुरवठा करणाऱ्या व्यक्तीस केलेल्या कराचे प्रदान असल्याचा दावा करता येईल, किंवा

(दोन) जर संबंधित कंत्राटाच्या बाबतीत उप-कंत्राट देण्यात आले असेल तर, विहित रीतीने उप-कंत्राटदाराकडे जमा रक्कम म्हणून हस्तांतरित करता येईल.

सन २००५ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ९ याच्या कलम ३१ ची सुधारणा.

ज्या कालावधीत कराची वजात करणाऱ्या व्यक्तीने मुख्य कंत्राटदारास कर प्रदानाबाबतचे प्रमाणपत्र दिले असेल अशा कालावधीतील अशा जमा रकमेचा किंवा एकूण जमा रकमेचा दावा करण्यास मुख्य कंत्राटदार पात्र असेल. मुख्य कंत्राटदाराने जमा रक्कम ज्या कालावधीत हस्तांतरित केली असेल, अशा कोणत्याही कालावधीत किंवा नंतरच्या कोणत्याही कालावधीत उप-कंत्राटदारास अशा जमा रकमेचा दावा करता येईल.”;

(२) पोट-कलम (७) नंतर, पुढील पोट-कलम समाविष्ट करण्यात येईल :—

“ (८) मूळ स्रोतातून कराची वजात करण्यास पात्र असलेला प्रत्येक नियोक्ता हा, विक्रीकर वजात लेखा क्रमांक नेमून देण्यासाठी आयुक्ताकडे विहित रीतीने अर्ज करील. त्याच्याकडून सादर करावयाच्या कागदपत्रांमध्ये, विवरणपत्रांमध्ये आणि विवरणांमध्ये तो क्रमांक नमूद करण्यात येईल :

परंतु, जर या अधिनियमाअन्वये नियोक्त्याची नोंदणी करण्यात आली असेल तेव्हा त्यास या पोट-कलमाअन्वये अर्ज करण्याची आवश्यकता असणार नाही.”;

(३) पोट-कलम (९) मध्ये “ वजा करण्यात आला असेल ” या मजकुरानंतर, “ आणि तो, उप कंत्राटदाराकडे हस्तांतरित केलेला नसेल ” हा मजकूर समाविष्ट करण्यात येईल, आणि “ सांगण्यात येणार नाही ” या मजकुरानंतर, “ त्याचप्रमाणे, उप-कंत्राटदारास, ज्या मर्यादेपर्यंत त्याच्याकडे कर हस्तांतरित करण्यात आला असेल त्या मर्यादेपर्यंत त्याला स्वतःला कर भरण्यास सांगण्यात येणार नाही.” हा मजकूर समाविष्ट करण्यात येईल ;

(४) पोट-कलम (९) नंतर, पुढील पोट-कलमे जादा दाखल करण्यात येतील :—

“ (१०) ज्या नियोक्त्याने या कलमाच्या तरतुदींन्वये कोणत्याही कालावधीतील कोणतीही रक्कम वजात करून ती प्रदान केली असेल असा नियोक्ता उक्त कालावधीसाठीचे विवरण विहित अशा दिनांकापर्यंत, विहित करण्यात येईल अशा नमुन्यात व अशा रीतीने दाखल करील.

(११) या कलमाअन्वये विवरणपत्र सादर करणाऱ्या नियोक्त्याच्या विवरणपत्रात कोणतीही चूक असल्याचे किंवा सदोष विवरणपत्र असल्याचे आढळून येईल त्या नियोक्त्यास, ते विवरणपत्र ज्या वर्षाशी संबंधित असेल ते वर्ष संपल्यापासून नऊ महिन्यांचा कालावधी समाप्त होईपर्यंत किंवा समाप्त होण्यापूर्वी उक्त विवरणपत्रात अंतर्भूत असलेल्या कालावधीच्या संबंधातील सुधारित विवरणपत्र सादर करता येईल.

(१२) पोट-कलम (८) अन्वये आवश्यक केल्याप्रमाणे विक्रीकर वजात लेखा क्रमांकासाठी अर्ज करण्यात नियोक्त्याने कसूर केली असेल त्याबाबतीत, नियोक्त्याला आपले म्हणणे मांडण्याची वाजवी संधी दिल्यानंतर, ज्या कालावधीपर्यंत नियोक्त्याने विक्रीकर वजात लेखा क्रमांक प्राप्त केला नसेल त्या कालावधीची त्या नियोक्त्याकडून वजात करण्यायोग्य कराच्या रकमेइतकी रक्कम शास्तीच्या रूपाने आयुक्तास, त्या नियोक्त्यावर लादता येईल.

(१३) पोट-कलम (१०) अन्वये तरतूद केल्याप्रमाणे, नियोक्त्याने विहित कालावधीच्या आत विवरण दाखल करण्यात कसूर केली असेल त्याबाबतीत आयुक्त, त्याच्यावर पाच हजार रुपयापर्यंत असेल अशी रक्कम शास्ती म्हणून लादील.”.

१६. मूल्यवर्धित कर अधिनियमामध्ये, कलम ५५ ऐवजी, पुढील कलम दाखल करण्यात येईल :—

सन २००५ चा
महाराष्ट्र अधिनियम
क्रमांक ९ याच्या
कलम ५५ ऐवजी
बदली कलम
दाखल करणे.

आगाऊ अधिनिर्णय.

“ ५५. (१) अर्जदाराला विहित केलेल्या प्रश्नांवर आगाऊ अधिनिर्णयासाठी आयुक्ताकडे अर्ज करता येईल.

(२) या कलमाअन्वये आगाऊ अधिनिर्णय प्राप्त करू इच्छिणाऱ्या अर्जदारास ज्याबाबत आगाऊ अधिनिर्णयाची मागणी करण्यात आली असेल असा, पोट-कलम (१) अन्वये विहित केलेला कोणताही प्रश्न नमूद असणारा अर्ज, विहित नमुन्यात व विहित रीतीने आयुक्ताकडे करता येईल.

(३) आयुक्त, आगाऊ अधिनिर्णय देण्यासाठी **राजपत्रातील** अधिसूचनेद्वारे, सहआयुक्ताच्या दर्जापेक्षा कमी दर्जा नसलेल्या तीन अधिकाऱ्यांचा समावेश असलेले आगाऊ अधिनिर्णय प्राधिकरण घटित करील. तो अशा आगाऊ अधिनिर्णय प्राधिकरणाकडे पोट-कलम (१) अन्वये विहित केलेल्या प्रश्नांपैकी कोणताही प्रश्न किंवा, यथास्थिति सर्व प्रश्न सोपवू शकेल.

(४) आयुक्तास, कलम ५६ अन्वये केलेला कोणताही अर्ज किंवा अशा अर्जातील प्रश्न, आणि ही सुधारणा अंमलात येण्याच्या दिनांकास प्रलंबित असलेला प्रश्न किंवा, यथास्थिति, कोणत्याही प्रकारातील अर्ज आगाऊ अधिनिर्णय प्राधिकरणाकडे सोपवता येईल.

(५) आयुक्त किंवा, यथास्थिति, आगाऊ अधिनिर्णय प्राधिकरण, नियमांच्या अधीन राहून, आयुक्ताने किंवा, यथास्थिति आगाऊ अधिनिर्णय प्राधिकरणाने अर्ज स्वीकारल्याच्या दिनांकापासून नव्वद दिवसांच्या आत, आगाऊ अधिनिर्णय देईल.

(६) अर्ज सादर केल्याच्या दिनांकापासून तीस दिवसांच्या आत अर्जदाराला त्याचा अर्ज मागे घेता येईल.

(७) (क) जेथे अर्जात उपस्थित केलेला प्रश्न—

(एक) अर्जदाराच्या संबंधात, न्यायाधिकरणापुढे, मुंबई उच्च न्यायालयापुढे किंवा, यथास्थिति, सर्वोच्च न्यायालयापुढे आधीच प्रलंबित असेल, किंवा

(दोन) वरवर पाहता कर टाळण्यासाठीच निर्माण केला असेल, अशा व्यवहाराशी किंवा बाबीशी संबंधित असेल,

त्याबाबतीत, तसा कोणताही अर्ज स्वीकारला जाणार नाही.

(ख) आयुक्तास किंवा, यथास्थिति, आगाऊ अधिनिर्णय प्राधिकरणास विहित केलेल्या रितीने, संबंधित अधिकाऱ्याकडून अहवाल मागविता येईल.

(ग) अर्ज स्वीकारण्यासंबंधी तो अर्ज सादर केल्याच्या दिनांकापासून तीस दिवसांच्या आत अर्जदाराला कळविण्यात येईल.

(घ) अर्जदाराला आपले म्हणणे मांडण्याची वाजवी संधी दिल्याखेरीज या पोट-कलमाअन्वये कोणताही अर्ज फेटाळण्यात येणार नाही आणि जेथे अर्ज फेटाळण्यात आला आहे तेथे आदेशामध्ये असा अर्ज फेटाळण्याच्या कारणांची नोंद करण्यात येईल.

(८) (क) आयुक्ताचा आगाऊ अधिनिर्णय तशाच परिस्थितीत असलेल्या व्यक्तीच्या बाबतीत अपील प्राधिकरणासह सर्व अधिकाऱ्यांना किंवा, यथास्थिति, आगाऊ अधिनिर्णय प्राधिकरणास बंधनकारक असेल.

(ख) तशाच परिस्थितीत असलेल्या व्यक्तीच्या बाबतीत आगाऊ अधिनिर्णय प्राधिकरणाचा आगाऊ अधिनिर्णय, आयुक्ताव्यतिरिक्त अपील प्राधिकाऱ्यासह सर्व अधिकाऱ्यांना बंधनकारक असेल.

(९) आयुक्तास किंवा, यथास्थिति, आगाऊ अधिनिर्णय प्राधिकरणास आगाऊ अधिनिर्णयापूर्वी कोणत्याही विक्रीच्या किंवा खरेदीच्या बाबतीत अर्जदाराच्या दायित्वास किंवा, परिस्थितीनुसार तसे करणे समर्थनीय असेल तर तशाच परिस्थितीत असलेल्या इतर कोणत्याही व्यक्तीच्या दायित्वास बाधा येणार नाही, असा निर्देश देता येईल.

(१०) आगाऊ अधिनिर्णय आदेशाच्या विरोधात न्यायाधिकरणाकडे अपील दाखल करता येईल आणि ते विहित केलेल्या शर्तीच्या अधीन असेल.

(११) या अधिनियमात काहीही अंतर्भूत असले तरी, अर्जदारास आगाऊ अधिनिर्णय आदेश मिळाल्याच्या दिनांकापासून तीस दिवसांचा कालावधी समाप्त झाल्याच्या दिनांकानंतर कोणत्याही परिस्थितीत कोणतेही अपील विचारार्थ स्वीकारण्यात येणार नाही.

(१२) आगाऊ अधिनिर्णय प्राधिकरणाने दिलेला आगाऊ अधिनिर्णय आदेश, आयुक्ताने कलम १० च्या पोट-कलम (१०) अन्वये दिलेले कोणतेही निर्देश किंवा, यथास्थिति, सूचना यांना आणि त्यावेळी कलम ५६ अस्तित्वात असेल तर त्याअन्वये आयुक्ताने दिलेल्या कोणत्याही आदेशास अधीन राहून असेल.

(१३) आयुक्त किंवा, यथास्थिति, आगाऊ अधिनिर्णय प्राधिकरण स्वतःहून अभिलेखामधून दिसून येणारी कोणतीही चूक दुरुस्त करील आणि संबंधित अधिकाऱ्यामार्फत अशा प्रकारे निर्गमित केलेल्या आदेशाची अंमलबजावणी करण्यापूर्वी दिलेल्या कोणत्याही आदेशात दुरुस्ती करील. अर्जदार देखील उक्त आदेश मिळाल्याच्या दिनांकापासून तीस दिवसांच्या आत अशी चूक आयुक्त किंवा, यथास्थिति, आगाऊ अधिनिर्णय प्राधिकरणाच्या निदर्शनास आणून देईल :

परंतु, अर्जदाराला आपले म्हणणे मांडण्याची वाजवी संधी दिल्याखेरीज अशी कोणतीही दुरुस्ती करण्यात येणार नाही :

परंतु आणखी असे की, या पोट-कलमान्वये अर्जदाराला आगाऊ अधिनिर्णय मिळाल्याच्या दिनांकापासून साठ दिवसांच्या कालावधीच्या आत आदेश पारित करण्यात येईल.

(१४) (क) आयुक्त, स्वतःहून महसुलाच्या हितास जेथवर बाधक ठरत असेल तेथवर उक्त अधिनिर्णय चुकीचा आहे किंवा कसे या विषयी तपासणी करण्यासाठी आगाऊ अधिनिर्णय प्राधिकरणाद्वारे निर्गमित केलेल्या कोणत्याही आगाऊ अधिनिर्णयाचे अभिलेख मागवील. आयुक्त, विहित नमुन्यात अर्जदारावर नोटीस बजावून त्याला न्याय्य व योग्य वाटेल त्याप्रमाणे असे आदेश देईल.

(ख) आयुक्तास, स्वतःहून कारणे लेखी नमूद करून या कलमान्वये त्याने दिलेल्या आगाऊ अधिनिर्णयाचे पुनर्विलोकन देखील करता येईल आणि त्याला न्याय्य व योग्य वाटेल त्याप्रमाणे असा आदेश पारित करता येईल. तथापि, या खंडाअन्वये कोणत्याही कार्यवाहीस सुरुवात करण्यापूर्वी, आयुक्त राज्य शासनाची पूर्व परवानगी मिळवील. कलम ५६ खालील आदेशाच्या विरुद्ध जेव्हा आगाऊ अधिनिर्णय आदेश देण्याचे आयुक्ताने प्रस्तावित केले असेल तेव्हा सुद्धा अशी परवानगी मागितली जाईल.

(ग) आयुक्तास, पुनर्विलोकनापूर्वी केलेल्या कोणत्याही विक्रीच्या किंवा खरेदीच्या बाबतीत ज्याच्या प्रकरणात पुनर्विलोकन केले आहे त्या व्यक्तीच्या दायित्वास बाधा येणार नाही आणि त्याचप्रमाणे परिस्थितीनुसार तसे करणे समर्थनीय असेल तर, त्याच परिस्थितीत असलेल्या कोणत्याही इतर व्यक्तीच्या दायित्वास बाधा येणार नाही, असा निर्देश देता येईल.

(घ) (एक) आगाऊ अधिनिर्णयाचा दिनांक अंतर्भूत होणाऱ्या वर्षाच्या अखेरपासून सहा महिन्यांचा कालावधी समाप्तीनंतर खंड (क) अन्वये ;

(दोन) खंड (ख) अन्वये ज्यामध्ये राज्य शासन कार्यवाही सुरू करण्यास परवानगी देईल त्या महिन्याच्या अखेरपासून तीन महिन्यांचा कालावधी समाप्तीनंतर खंड (ख) अन्वये,

कोणताही आदेश देता येणार नाही :

परंतु, अर्जदाराला आपले म्हणणे मांडण्याची वाजवी संधी दिल्याखेरीज या पोट-कलमान्वये कोणताही आदेश देता येणार नाही.

(१५) अनुसरावयाच्या कार्यपद्धतीशी संबंधित विनियम आयुक्त तयार करेल.”.

१७. मूल्यवर्धित कर अधिनियमाचे कलम ५६ वगळण्यात येईल.

सन २००५ चा
महाराष्ट्र अधिनियम
क्रमांक ९ याचे
कलम ५६ वगळणे.

१८. मूल्यवर्धित कर अधिनियम याच्या कलम ७० मध्ये, पोट-कलम (२) नंतर, पुढील पोट-कलम जादा दाखल करण्यात येईल:—

सन २००५ चा
महाराष्ट्र अधिनियम
क्रमांक ९ याच्या
कलम ७० ची
सुधारणा.

“ (३) या कलमात तरतूद केल्याप्रमाणे विहित केलेल्या कालावधीमध्ये माहिती सादर करण्यास कसूर करील अशी कोणतीही व्यक्ती, शास्ती म्हणून एक लाख रुपयांहून अधिक नसेल इतकी रक्कम आणि दोन महिन्यांहून अधिक कालावधीसाठी कसूर करण्याचे चालू ठेवल्यास, अशी कसूर करण्याचे चालू ठेवल्याच्या प्रत्येक दिवसासाठी आणखी एक हजार रुपये एवढी आणखी शास्ती देण्यास पात्र असेल. ”.

१९. मूल्यवर्धित कर अधिनियम याच्या कलम ८८ मधील, खंड (क-१) मध्ये, “ विशाल युनिटाला ” या मजकुरानंतर “ अतिविशाल युनिटाला ” हा मजकूर समाविष्ट करण्यात येईल.

सन २००५ चा
महाराष्ट्र अधिनियम
क्रमांक ९ याच्या
कलम ८८ ची
सुधारणा.

२०. मूल्यवर्धित कर अधिनियम याच्या कलम ८९ मधील पोट-कलम (३) व (४) ऐवजी, पुढील पोट-कलमे दाखल करण्यात येतील :—

सन २००५ चा
महाराष्ट्र अधिनियम
क्रमांक ९ याच्या
कलम ८९ ची
सुधारणा.

“ (३) पोट-कलम (३क) मध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या व्यापाराने दिलेल्या बीजकात पात्रता प्रमाणपत्रात समाविष्ट असलेल्या घोषित मालाव्यतिरिक्त अन्य मालाच्या संबंधात विहित केलेल्या घोषणेचा अंतर्भाव केलेला असेल.

(३क) पोट-कलम (३) मध्ये विनिर्दिष्ट केलेले निर्बंध पुढील बाबींना लागू असतील,—

(एक) वैध ओळख प्रमाणपत्र धारण करणारे विशाल युनिट किंवा, यथास्थिति, अतिविशाल युनिट;

(दोन) सामूहिक प्रोत्साहन योजना, १९९३ अंतर्गत विलंबीत कर प्रदानाच्या रूपाने प्रोत्साहनांचा उपभोग घेणारे हक्कविषयक प्रमाणपत्र धारण करणारे अतिमोठे युनिट किंवा, यथास्थिति विशाल युनिट ;

(तीन) खंड (एक) व (दोन) मध्ये नमूद केलेल्या व्यापाऱ्यांनी मूलतः उत्पादित केलेल्या मालाची खरेदी करणारा लगतचा खरेदीदार किंवा, यथास्थिति, नंतरचे खरेदीदार.

(४) जेव्हा पोट-कलम (३क) मध्ये नमूद केलेल्या एखाद्या व्यापाऱ्याने त्याला लागू असणाऱ्या विहित केलेल्या घोषणेचा बिजकात समावेश करण्यास कसूर केली तर, त्याला आपले म्हणणे मांडण्याची वाजवी संधी दिल्यानंतर, लेखी आदेशाद्वारे, त्याने देय असलेल्या कोणत्याही करासह, उक्त बीजकामध्ये अंतर्भूत असलेल्या कराच्या रकमेइतकी शास्ती आयुक्त त्याच्यावर लादील.”.

प्रकरण सात

महाराष्ट्र लॉटऱ्यांवरील कर अधिनियम, २००६ याची सुधारणा.

२००६ चा
महा. ४३. तक्त्यात,—

२१. महाराष्ट्र लॉटऱ्यांवरील कर अधिनियम, २००६ याच्या कलम ३ मधील पोट-कलम (१) च्या

सन २००६ चा
महाराष्ट्र
अधिनियम क्रमांक
४३ याच्या कलम
३ ची सुधारणा.

(क) नोंद १ मधील स्तंभ (३) मध्ये, “६०,०००” या मजकुराऐवजी “७०,०००” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल ;

(ख) नोंद २ मधील स्तंभ (३) मध्ये, “१,२५,०००” या मजकुराऐवजी “१,५०,०००” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल ;

(ग) नोंद ३ मधील स्तंभ (३) मध्ये, “२,५०,०००” या मजकुराऐवजी “३,५०,०००” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल ;

(घ) नोंद ४ मधील स्तंभ (३) मध्ये, “१२,००,०००” या मजकुराऐवजी “१४,००,०००” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल.

प्रकरण आठ

विधिग्राह्यीकरण व व्यावृत्ती

विधिग्राह्यीकरण व व्यावृत्ती.

२२. (१) कोणत्याही न्यायालयाचा किंवा न्यायाधिकरणाचा कोणताही न्यायनिर्णय, हुकूमनामा किंवा आदेश यामध्ये एतद्विरुद्ध काहीही अंतर्भूत असले तरी, महाराष्ट्र करविषयक कायदे (कर बसविणे, सुधारणा व २०१६ चा विधिग्राह्यीकरण) अधिनियम, २०१६ (यात यापुढे, या कलमात, ज्याचा निर्देश “सुधारणा अधिनियम” असा करण्यात महा. आला आहे) याच्या प्रारंभाच्या दिनांकापूर्वी, महाराष्ट्र मूल्यवर्धित कर अधिनियम, २००२ (यात यापुढे, या कलमात, २००५ चा ज्याचा निर्देश “मूल्यवर्धित कर अधिनियम” असा करण्यात आला आहे) याच्या तरतुदींअन्वये कोणत्याही व्यापाऱ्याने महा. ९. वा व्यक्तीने केलेल्या विक्री किंवा खरेदीबाबत केलेले कराचे कोणतेही निर्धारण, पुनर्विलोकन, आकारणी वा वसुली अथवा असे निर्धारण, पुनर्विलोकन, आकारणी वा वसुली यासंबंधात केलेली कोणतीही कार्यवाही किंवा गोष्ट ही, जणू काही असे निर्धारण, पुनर्विलोकन, आकारणी वा वसुली किंवा कार्यवाही किंवा गोष्ट ही, सुधारणा अधिनियमाद्वारे सुधारणा करण्यात आलेल्या मूल्यवर्धित कर अधिनियमाअन्वये यथोचितरीत्या केलेली, हाती घेण्यात आलेली किंवा करण्यात आलेली होती असे समजून वैध आणि प्रभावी असल्याचे समजण्यात येईल, आणि तदनुसार,-

(क) अशा कोणत्याही कराचे निर्धारण, पुनर्विलोकन, आकारणी किंवा वसुली यांच्या संबंधात राज्य शासनाने किंवा राज्य शासनाच्या कोणत्याही अधिकाऱ्याने किंवा इतर कोणत्याही प्राधिकाऱ्याने केलेली सर्व कृती, कार्यवाही किंवा गोष्टी ह्या, सर्व प्रयोजनासाठी, नेहमीच कायदानुसार केल्याच्या आणि करण्यात आल्याच्या समजण्यात येतील ;

(ख) अशा रीतीने भरण्यात आलेल्या कोणत्याही कराच्या परताव्यासाठी कोणताही दावा, अपील, अर्ज किंवा इतर कार्यवाही कोणत्याही न्यायालयात किंवा कोणतेही न्यायाधिकरण, अधिकारी किंवा इतर प्राधिकारी यांच्यापुढे दाखल करण्यात येणार नाही किंवा चालू ठेवण्यात येणार नाही ; आणि

(ग) कोणतेही न्यायालय, न्यायाधिकरण, अधिकारी किंवा इतर प्राधिकारी, अशा कोणत्याही कराच्या परताव्याचा निर्देश देणारा कोणताही हुकूमनामा किंवा आदेश अंमलात आणणारा नाही.

(२) शंका निरसनासाठी, याद्वारे असे जाहीर करण्यात येत आहे की, पोट-कलम (१) मधील कोणत्याही गोष्टीमुळे एखाद्या व्यक्तीला,—

(क) सुधारणा अधिनियमाद्वारे सुधारणा करण्यात आलेल्या मूल्यवर्धित कर अधिनियमाच्या तरतुदींनुसार पोट-कलम (१) मध्ये निर्दिष्ट केलेल्या कराचे कोणतेही निर्धारण, पुनर्विलोकन, आकारणी किंवा वसुली यांच्यासंबंधात हरकत घेण्यास, किंवा ;

(ख) सुधारणा अधिनियमाद्वारे सुधारणा करण्यात आलेल्या मूल्यवर्धित कर अधिनियमान्वये कराच्या रूपाने तिच्याकडून येणे असलेल्या रकमेपेक्षा अधिक असणारी, तिने भरलेल्या कोणत्याही कराची रक्कम परत मिळण्याची मागणी करण्यास, प्रतिबंध होतो असा अर्थ लावण्यात येणार नाही.

(३) सुधारणा अधिनियमाद्वारे सुधारणा करण्यात आलेल्या मूल्यवर्धित कर अधिनियमातील कोणत्याही गोष्टीमुळे एखादी व्यक्ती, सुधारणा अधिनियमाच्या प्रारंभापूर्वी, तिने केलेल्या किंवा करण्याचे वर्जिलेल्या कोणत्याही गोष्टीच्या संबंधातील कोणत्याही अपराधाबद्दल, जर अशी कृती किंवा वर्जन हे मूल्यवर्धित कर अधिनियमान्वये अपराध ठरत नसेल तर, सिद्धपराध ठरवली जाण्यास पात्र असणार नाही, मात्र या सुधारणा अधिनियमाद्वारे करण्यात आलेल्या सुधारणांच्या बाबतीत ही गोष्ट लागू होणार नाही. तसेच कोणतीही व्यक्ती अशी कृती किंवा वर्जन यांच्या संबंधात सुधारणा अधिनियमाच्या प्रारंभाच्या लगतपूर्वी अंमलात असलेल्या कोणत्याही कायदान्वये तिच्यावर लादण्यात आली असती अशा शास्तीपेक्षा अधिक शास्तीस पात्र ठरणार नाही.

(४) मूल्यवर्धित कर अधिनियमाचे कलम ५६ हे वगळण्यात आले असले तरी, उक्त कलमाच्या तरतुदी आणि त्याखाली करण्यात आलेले नियम, हे जेथवर,—

(क) सुधारणा अधिनियमाचे कलम १७ अंमलात येण्याच्या दिनांकापूर्वी (यात यापुढे, ज्याचा निर्देश “उक्त दिनांक” असा करण्यात आला आहे) प्रलंबित असलेले अर्ज,

(ख) जी उक्त दिनांकापूर्वी पूर्ण झाली असेल अशी कार्यवाही, आणि

(ग) जी उक्त दिनांकानंतर सुरू करण्यात आली असेल अशी कार्यवाही,

यांस लागू असतील तेथवर उक्त अधिनियमाच्या इतर तरतुदींना अधीन राहून ते अंमलात असण्याचे चालू राहतील.

उद्देश व कारणे यांचे निवेदन.

सन २०१६-१७ या वर्षाच्या अर्थसंकल्पीय भाषणामध्ये अंतर्भूत असलेले प्रस्ताव अंमलात आणण्याच्या दृष्टीने, राज्य शासनाला, महाराष्ट्र मोटार वाहन कर अधिनियम (१९५८ चा ६५), महाराष्ट्र ऊस खरेदी कर अधिनियम, १९६२ (१९६२ चा महा. ९), महाराष्ट्र राज्य व्यवसाय, व्यापार, आजीविका व नोकऱ्या यांवरील कर अधिनियम, १९७५ (१९७५ चा महा. १६), महाराष्ट्र स्थानिक क्षेत्रात मालाच्या प्रवेशांवरील कर अधिनियम, २००२ (२००३ चा महा. ४), महाराष्ट्र मूल्यवर्धित कर अधिनियम, २००२ (२००५ चा महा. ९) आणि महाराष्ट्र लॉटऱ्यांवरील कर अधिनियम, २००६ (२००६ चा महा. ४३) या अधिनियमांमध्ये उचित सुधारणा करणे इष्ट वाटते.

२. ज्या काही महत्वाच्या सुधारणा करण्याचे प्रस्तावित केले आहे अशा सुधारणा सविस्तरपणे खाली दिलेल्या आहेत :—

(१) महाराष्ट्र मोटार वाहन कर अधिनियमामध्ये, मोटार सायकल व तिचाकी आणि आयात केलेल्या अशा वाहनांच्याही इंजिन क्षमतेच्या आधारे कर संरचनेत सुसूत्रीकरण करण्यासाठी सुधारणा करण्यात येत आहे ;

(२) ज्या साखर कारखान्यांनी २०१५-२०१६ या वर्षामध्ये भारत सरकारने निर्धारित केलेल्या धोरणानुसार, कारखाना-निहाय दर्शक निर्यात कोट्याच्या मर्यादेपर्यंत साखर निर्यात केली असेल तर, २०१५-२०१६ या वर्षामध्ये साखर कारखान्याला ऊस खरेदीवर देय असलेल्या कराची माफी देण्याकरिता महाराष्ट्र ऊस खरेदी कर अधिनियम, १९६२ यात सुधारणा करण्यात येत आहे ;

(३) महाराष्ट्र राज्य व्यवसाय, व्यापार, आजीविका व नोकऱ्या यांवरील कर अधिनियम, १९७५ यामध्ये,—

(एक) सीमा सुरक्षा दल व केंद्रीय सशस्त्र राखीव पोलीस दल यांमधील सशस्त्र सदस्यांना कराच्या प्रदानातून सूट देण्यासाठी ;

(दोन) ज्यांची नावनोंदणी करावयाची राहून गेली आहे अशा व्यक्तींनी जर दिनांक १ एप्रिल २०१६ ते ३० सप्टेंबर २०१६ पर्यंतच्या कालावधीमध्ये नावनोंदणीसाठी अर्ज केले तर अशा व्यक्तींचे आणि नाव नोंदणीसाठी ज्यांचा अर्ज दिनांक १ एप्रिल २०१६ रोजी प्रलंबित आहे अशा व्यक्तींचे कर दायित्व केवळ मागील तीन वर्षांपर्यंतच निर्बंधित करण्यात येईल अशी तरतूद करण्यासाठी, सुधारणा करण्यात येत आहे ;

(४) महाराष्ट्र स्थानिक क्षेत्रात मालाच्या प्रवेशांवरील कर अधिनियम, २००२ यामध्ये, ई-विवरणपत्रे, ई-प्रदान व सर्व इलेक्ट्रॉनिक प्रक्रिया यांच्यासंबंधातील महाराष्ट्र मूल्यवर्धित कराच्या तरतुदी, या अधिनियमाला लागू करण्यासाठी, सुधारणा करण्यात येत आहे ;

(५) महाराष्ट्र मूल्यवर्धित कर अधिनियम, २००२ यामध्ये,—

(एक) सूत पांजणी व वीणणी मध्ये अंतर्भूत, मालाच्या स्वरूपातील मालमत्तेच्या हस्तांतरणावर कर प्रदानातून सूट देण्यासाठी अधिसूचना काढण्याचा अधिकार राज्य शासनाला प्रदान करण्याकरिता ;

(दोन) विभागाच्या संकेतस्थळावर अपलोड केलेला अर्ज अपूर्ण असेल किंवा त्यासोबत कागदपत्रे अपलोड केलेली नसतील किंवा अर्जासोबत अपलोड केलेली कागदपत्रे त्या अर्जाशी विसंगत असतील तर सुनावणी न घेता, नोंदणीचा अर्ज फेटाळण्यासाठी तरतूद करण्याकरिता ;

(तीन) अर्जदाराने अर्ज फेटाळल्याच्या दिनांकापासून तीस दिवसांच्या आत विसंगतीचे अनुपालन केले असेल तर नोंदणीचा मूळ अर्ज पूर्ववत करण्यात येईल अशी तरतूद करण्याकरिता ;

(चार) व्यापाऱ्याला आपले म्हणणे मांडण्याची संधी दिल्यानंतर लबाडीने किंवा वस्तुस्थितीचा विपर्यास करून मिळविलेली नोंदणी रद्द करण्यासाठी तरतूद करण्याकरिता ;

(पाच) व्यापारी, कलम ६१ अन्वये लेखापरीक्षा अहवाल सादर करण्याच्या दिनांकापर्यंत सुधारित विवरण स्वाधिकारे दाखल करू शकेल अशी तरतूद करण्याकरिता आणि अशी विवरणे अनेकवेळा दाखल करता येऊ शकतील अशी तरतूद करण्याकरिता ;

(सहा) ज्या नोंदित व्यापाऱ्याने विनिर्दिष्ट केलेल्या कालावधीत अचूक व परिपूर्ण विवरणे दाखल केली आहेत व विवरणांनुसार देय कर प्रदान केला आहे त्या व्यापाऱ्याची त्याने दाखल केलेल्या विवरणांच्या आधारे निर्धारण करता येईल अशी तरतूद करण्याकरिता ;

(सात) ज्या व्यापाऱ्याने विहित केलेल्या दिनांकाच्या आत अचूक व परिपूर्ण विवरणे दाखल केली आहेत आणि विवरणांनुसार कर प्रदान केला आहे त्या व्यापाऱ्याचे निर्धारण चार वर्षात केले नसेल तर त्याची विवरणे स्वीकारण्यात आली असल्याचे मानण्यात येईल अशी तरतूद करण्याकरिता ;

(आठ) जर व्यापाऱ्याने, निर्धारण प्राधिकाऱ्याकडून त्याला देण्यात आलेल्या सूचनेनुसार सुधारित विवरण दाखल केले असेल आणि त्यानुसार कर व व्याज प्रदान केले असेल तर त्याची निर्धारणाबाबतची कार्यवाही बंद केली जाऊ शकेल अशी तरतूद करण्याकरिता ;

(नऊ) ज्या व्यापाऱ्याने विहित केलेल्या रास्त बाजारमूल्याच्या खाली विहित केलेल्या वस्तूंची विक्री केली असेल त्या व्यापाऱ्याचे अशा रास्त बाजारमूल्याच्या आधारे निर्धारण करता येईल अशी तरतूद करण्याकरिता ;

(दहा) मुख्य कंत्राटदाराने त्याच्या उपकंत्राटदाराला दिलेल्या उपकंत्राटाच्या बाबतीत, मुख्य कंत्राटदाराला मुळस्रोतातून कर वजात करून (टीडीएस) तो उपकंत्राटदाराच्या जमा खाती हस्तांतरित करता येईल अशी तरतूद करण्याकरिता ;

(अकरा) मुळस्रोतातून कर वजातीसाठी (टीडीएस) पात्र असलेला नियोक्ता विक्रीकर वजात लेखा क्रमांक घेईल व तो विवरणेही दाखल करील परंतु असे करण्यात कसूर केल्यास, तो शास्तीसाठी पात्र असेल अशी तरतूद करण्याकरिता ;

(बारा) नियोक्त्याला विहित केलेल्या कालावधीत सुधारित विवरण दाखल करता येईल अशी तरतूद करण्याकरिता ;

(तेरा) (क) एकतर व्यवहार करण्यापूर्वी किंवा व्यवहार केल्यानंतर विवक्षित प्रश्न विचारण्याकरिता अर्ज करण्यासाठी ;

(ख) सह आयुक्ताच्या दर्जापेक्षा कमी दर्जा नसलेल्या अधिकाऱ्यांचा अंतर्भाव असलेल्या आगाऊ अधिनिर्णय प्राधिकरणाची रचना करण्यासाठी ;

(ग) एकतर आयुक्ताने किंवा आगाऊ अधिनिर्णय प्राधिकरणाने आगाऊ अधिनिर्णय मंजूर करण्यासाठी ;

(घ) विवादास्पद प्रश्नांवर निर्णय देण्याकरिता कलम ५६ खालील अर्ज आगाऊ अधिनिर्णय प्राधिकरणाकडे हस्तांतरित करण्यासाठी ;

(ङ) अर्ज स्वीकारल्याच्या दिनांकापासून नव्वद दिवसांच्या आत आगाऊ अधिनिर्णय आदेश देण्यासाठी ;

(च) अर्जदाराने तीस दिवसांच्या आत अर्ज परत घेण्यासाठी ;

(छ) अर्जदाराने उक्त प्रश्न कोणतेही प्राधिकरण, न्यायाधिकरण किंवा कोणतेही न्यायालय यांच्यासमोर उपस्थित केला असेल तर, अर्ज न स्वीकारण्यासाठी ;

(ज) अर्ज सादर केल्याच्या दिनांकापासून तीस दिवसांच्या आत अर्ज स्वीकारल्याचे कळविण्यासाठी ;

(झ) दुय्यम अधिकाऱ्यांवर आगाऊ अधिनिर्णय आदेशाचे स्वरूप बंधनकारक करण्यासाठी ;

(ञ) आगाऊ अधिनिर्णय आदेशाविरुद्धचे अपील न्यायाधिकरणाकडे दाखल करण्यासाठी व विनिर्दिष्ट केलेल्या कालावधीतच ते विचारार्थ दाखल करून घेण्यासाठी ;

(ट) विनिर्दिष्ट केलेल्या कालावधीत आगाऊ अधिनिर्णय आदेशामध्ये सुधारणा करण्यासाठी व त्याचा आढावा घेण्यासाठी ;

(ठ) विनियम तयार करण्याकरिता आयुक्तांना अधिकार देण्यासाठी ;

आगाऊ अधिनिर्णयासंबंधातील विद्यमान तरतुदींऐवजी बदली तरतूद दाखल करण्यासाठी ;

(चौदा) विवादास्पद प्रश्नांवर निर्णय घेण्यासंबंधातील तरतूद वगळण्याकरिता ;

(पंधरा) जर कलम ७० अन्वये कोणत्याही व्यक्तीकडून मागविलेली कोणतीही माहिती सादर करण्यात तिने कसूर केली असेल तर, एक लाख रुपयापर्यंतच्या शास्तीची आणि तिने अपराध करणे सुरूच ठेवले असेल त्याबाबतीत प्रत्येक दिवसाला एक हजार रुपये इतक्या रकमेच्या शास्तीची तरतूद करण्याकरिता ;

(सोळा) सामूहिक प्रोत्साहन योजनेअंतर्गत ओळख प्रमाणपत्र धारण करणाऱ्या अतिविशाल युनिटांची आणि सामूहिक प्रोत्साहन योजना, १९९३ अंतर्गत कराचे विलंबित प्रदान करण्याच्या मार्गाने प्रोत्साहन मिळालेल्या व हक्कविषयक प्रमाणपत्र धारण करणाऱ्या अतिमोठे प्रकल्प आणि विशाल प्रकल्पांनी दिलेल्या विक्री बीजकामध्ये विहित घोषणेचा समावेश असेल. अशा मालाच्या संबंधात प्रथम खरेदीदाराने किंवा उत्तरवर्ती खरेदीदारांनी दिलेल्या बीजकांमध्ये उक्त घोषणेचादेखील समावेश असेल अशी तरतूद करण्याकरिता ;

(सतरा) कलम ८९ मध्ये नमूद केलेल्या युनिटांना व खरेदीदारांनी विहित केलेल्या घोषणेचा अंतर्भाव करण्यात कसूर केली असेल त्याबाबतीत शास्ती लादता येईल अशी तरतूद करण्याकरिता ;

सुधारणा करण्यात येत आहे ;

(६) महाराष्ट्र लॉटऱ्यांवरील कर अधिनियम, २००६ मध्ये, साप्ताहिक लॉटरी योजना, पंधरावडा लॉटरी योजना किंवा साप्ताहिक व पंधरावडा यांमधील कोणतीही लॉटरी योजना, मासिक लॉटरी योजना किंवा पंधरावड्यापेक्षा कोणताही अधिक कालावधी असलेली कोणतीही लॉटरी योजना आणि बंपर लॉटरी योजना यांवरील कराच्या दरात वाढ करण्यासाठी सुधारणा करण्यात येत आहे.

३. वरील उद्दिष्टे साध्य करणे हा या विधेयकाचा हेतू आहे.

मुंबई,

दिनांक ४ एप्रिल २०१६.

सुधीर मुनगंटीवार,

वित्त मंत्री.

वैधानिक अधिकार सोपविण्यासंबंधीचे ज्ञापन

या विधेयकात वैधानिक अधिकार सोपविण्यासंबंधीचे पुढील प्रस्ताव अंतर्भूत आहेत :—

खंड १ (२).—या खंडान्वये, राज्य शासन, **राजपत्रातील** अधिसूचनेद्वारे नियत करील अशा दिनांकास आणि निरनिराळ्या तरतुदींसाठी नियत करता येतील अशा निरनिराळ्या दिनांकास या अधिनियमाची विवक्षित कलमे अंमलात आणण्याचा अधिकार राज्य शासनाकडे घेण्यात आला आहे.

खंड ८.—महाराष्ट्र मूल्यवर्धित कर अधिनियम, २००२ याच्या कलम ८ मध्ये पोट-कलम (३घ) समाविष्ट करण्याचा हेतू असलेल्या या खंडान्वये, **राजपत्रात** प्रसिद्ध केलेल्या सर्वसाधारण किंवा विशेष आदेशाद्वारे, सूताचे पांजणी व विणणी अंतर्भूत असलेल्या मालाच्या स्वरूपातील संपत्तीच्या हस्तांतरणावरील, आदेशात विनिर्दिष्ट केलेल्या दिनांकापासून कर प्रदानातून पूर्णपणे सूट देण्याचा अधिकार, राज्य शासनाकडे घेण्यात आला आहे.

खंड १०.—(क) महाराष्ट्र मूल्यवर्धित कर अधिनियम, २००२ याच्या कलम १६ च्या पोट-कलम (३) चे परंतुक बदली दाखल करण्याचा हेतू असलेल्या उप-खंड (१) अन्वये, विहित रीतीने अर्ज नाकारल्याचे कळविण्याचा अधिकार, राज्य शासनाकडे घेण्यात आला आहे ;

(ख) महाराष्ट्र मूल्यवर्धित कर अधिनियम, २००२ याच्या कलम १६ च्या पोट-कलम (६) चे दुसरे परंतुक बदली दाखल करण्याचा हेतू असलेल्या उप-खंड (२) अन्वये, नियमानुसार निश्चित करण्यात येईल अशा दिनांकापासून नोंदणी, जी लबाडीने किंवा वस्तुस्थितीचा विपर्यास करून मिळवलेली आहे, रद्द करण्याचा अधिकार, राज्य शासनाकडे घेण्यात आला आहे.

खंड १२.—(क) महाराष्ट्र मूल्यवर्धित कर अधिनियम, २००२ याच्या कलम २३ मध्ये पोट-कलम (५क) समाविष्ट करण्याचा हेतू असलेल्या उप-खंड (३) अन्वये (एक) निर्धारण कार्यवाहीच्या प्रारंभानंतर व्यापाऱ्याला कळविलेल्या अभिप्रायानुसार, सुधारित विवरणे दाखल केलेल्या व कर प्रदान केलेल्या व्यापाऱ्याला विहित रीतीने कळविण्याचा ; (दोन) ज्या रीतीने मान्यता आदेश मंजूर करण्यात येईल ती रीत विहित करण्याचा अधिकार, राज्य शासनाकडे घेण्यात आला आहे.

खंड १४.—महाराष्ट्र मूल्यवर्धित कर अधिनियम, २००२ यात कलम २८क नव्याने दाखल करण्याचा हेतू असलेल्या या खंडान्वये उक्त विक्रेय वस्तूची रास्त बाजार मुल्यापेक्षा कमी विक्री किंमतीस विक्री करणाऱ्या व्यापाऱ्यांच्या विहीत वर्गासंबंधात विहित केलेल्या विक्रेय वस्तू साठीचे रास्त बाजारमूल्य विहीत करण्याचा अधिकार राज्य शासनाकडे घेण्यात आला आहे.

खंड १५.—(क) महाराष्ट्र मूल्यवर्धित कर अधिनियम, २००२ याच्या कलम ३१ च्या पोट-कलम (४) ऐवजी बदली दाखल करण्याचा हेतू असलेल्या उप-खंड (१) अन्वये, मुख्य कंत्राटदार मूळ स्रोतातून वजात केलेली कराच्या रकमेची जमा, उप-कंत्राटदाराकडे ज्या रीतीने हस्तांतरित करील ती रीत विहित करण्याचा अधिकार, राज्य शासनाकडे घेण्यात आला आहे ;

(ख) महाराष्ट्र मूल्यवर्धित कर अधिनियम, २००२ च्या कलम ३१ मध्ये पोट-कलम (८) समाविष्ट करण्याचा हेतू असलेल्या उप-खंड (२) अन्वये, विक्रीकर वजात लेखा क्रमांक देण्यासाठी नियोक्ता ज्या रीतीने आयुक्ताकडे अर्ज करील ती रीत **विहित** करण्याचा अधिकार, राज्य शासनाकडे घेण्यात आला आहे ;

(ग) महाराष्ट्र मूल्यवर्धित कर अधिनियम, २००२ च्या कलम ३१ मध्ये पोट-कलम (१०) जादा दाखल करण्याचा हेतू असलेल्या उप-खंड (४) अन्वये, ज्या मुदतीत नियोक्त्याने विवरण दाखल करण्याची आवश्यकता असेल ती मुदत विहित करण्याचा आणि ज्या नमुन्यात असे विवरण दाखल करावयाचे असेल तो नमुना व ज्या रीतीने उक्त विवरण दाखल करावयाचे ती रीत विहित करण्याचा अधिकार राज्य शासनाकडे घेण्यात आला आहे.

खंड १६.—महाराष्ट्र मूल्यवर्धित कर अधिनियम, २००२ याच्या कलम ५५ ऐवजी बदली दाखल करण्याचा हेतू असलेल्या या खंडान्वये,—

(क) ज्यावर कलम ५५ अन्वये आयुक्ताकडे अर्ज करता येईल ते प्रश्न विहित करण्याचा अधिकार, पोट-कलम (१) अन्वये, राज्य शासनाकडे घेण्यात आला आहे ;

(ख) ज्या नमुन्यात कलम ५५ अन्वये अर्ज करता येईल तो नमुना विहित करण्याचा आणि ज्या रीतीने असा अर्ज करता येईल ती रीतदेखील विहित करण्याचा अधिकार, पोट-कलम (२) अन्वये, राज्य शासनाकडे घेण्यात आला आहे ;

(ग) **राजपत्रातील** अधिसूचनेद्वारे, आगाऊ अधिनिर्णय प्राधिकरण घटित करण्याचा अधिकार, पोट-कलम (३) अन्वये, आयुक्ताकडे घेण्यात आला आहे ;

(घ) ज्या रीतीने संबंधित अधिकाऱ्याकडून अहवाल मागविता येईल ती रीत विहित करण्याचा अधिकार, पोट-कलम (७) अन्वये, राज्य शासनाकडे घेण्यात आला आहे ;

(ङ) ज्या शर्तींना अधीन राहून न्यायाधिकरणाकडे अपील दाखल करता येईल त्या शर्ती विहित करण्याचा अधिकार, पोट-कलम (१०) अन्वये, राज्य शासनाकडे घेण्यात आला आहे ;

(च) आयुक्ताद्वारे अर्जदारावर बजावता येईल अशा नोटिशीचा नमुना विहित करण्याचा अधिकार, पोट-कलम (१४) अन्वये, राज्य शासनाकडे घेण्यात आला आहे.

खंड १८.—महाराष्ट्र मूल्यवर्धित कर अधिनियम, २००२ याच्या कलम ७० मध्ये पोट-कलम (३) जादा दाखल करण्याचा हेतू असलेल्या या खंडान्वये, ज्या कालावधीसाठीची माहिती सादर करण्यात येईल तो कालावधी विहित करण्याचा अधिकार आयुक्ताकडे घेण्यात आला आहे.

२. वैधानिक अधिकार सोपविण्यासंबंधीचे उपरोल्लेखित प्रस्ताव सामान्य स्वरूपाचे आहेत.

वित्तीय ज्ञापन.

या विधेयकात, २०१६-१७ या वर्षीच्या अर्थसंकल्पीय भाषणात समाविष्ट असलेले प्रस्ताव अंमलात आणण्यासाठी, महाराष्ट्र मोटार वाहन कर अधिनियम, महाराष्ट्र ऊस खरेदी कर अधिनियम, १९६२, महाराष्ट्र राज्य व्यवसाय, व्यापार, आजीविका व नोकऱ्या यांवरील कर अधिनियम, १९७५, महाराष्ट्र स्थानिक क्षेत्रात मालाच्या प्रवेशांवरील कर अधिनियम, २००२, महाराष्ट्र मूल्यवर्धित कर अधिनियम, २००२ आणि महाराष्ट्र लॉटऱ्यांवरील कर अधिनियम, २००६ यांमध्ये सुधारणा करण्याचे प्रस्तावित आहे.

हे विधेयक राज्य विधानमंडळाचा अधिनियम म्हणून अधिनियमित झाल्यावर, त्यात, राज्याच्या एकत्रित निधीतून कोणत्याही आवर्ती खर्चाची किंवा अनावर्ती खर्चाची तरतूद अंतर्भूत नाही.

भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद २०७ अन्वये राज्यपालांची शिफारस

(महाराष्ट्र शासन, विधी व न्याय विभाग, आदेशाची प्रत)

भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद २०७ याच्या खंड (१) अन्वये महाराष्ट्राच्या राज्यपालांना प्रदान करण्यात आलेल्या शक्तींचा वापर करून, ते महाराष्ट्र कर विषयक कायदे (कर बसविणे, सुधारणा व विधिग्राह्यीकरण) अधिनियम, २०१६ विचारात घेण्याबाबत महाराष्ट्र विधानसभेस शिफारस करीत आहेत.

विधान भवन :

मुंबई,

दिनांक ७ एप्रिल २०१६.

डॉ. अनंत कळसे,

प्रधान सचिव,

महाराष्ट्र विधानसभा.